

DAKLATA HƏV. STALIN HƏMÇUVATA FƏRQE 17-A HƏMTƏVAQIJEDA

(Bnherə ruje əwln)

Bir bilyən həmə zora Anglia, je ky sər eksporta mə embarco dani, je ky çərçəbandırək bu təvl şxyle mə hyndyrije bə u bə weva mə bpełlnə, bçerçəbılınə, bprıvə qəwəta mə bər səkəndəndəne. Rastə zə we çərçəbandəne tıst dərəkət u embardo paşe hatə hıdane, le əw tənı ky zə we barzdana səferije majə, hər wəxt he xyə dş wan, həmujađa əjan dke, cş ky dərheqa təvgredana Təvaqa Şewre u Anglija je, we zımaređa nav təvgredana qar krəna həvra dərheq krın—frotaneda zı. Le banđaned han mьqəbıl Təvaqa Şewre nkarın təvakəll bəna həsav krəne. Əjanə ky parək konservatore Anglia be banđajined ysa nkarə bəzı. U həmə bə we mənıje, wəkl əw təwakəll nıny, —gərək əm həsav kın we zı, wəkl banđajined ysa we paşe zı bçəwəmyən mьqəbıl Təvaqa Şewre, hər çurə bşık bşəka we bşəfılnıy u zıare bçhıny nı we.

Nkarın bər cəv nəjıny təvgredana Təvaqa Şewre u Caponja je, je ky pak krənek dıxəzın. Qəbul nəkəna Caponja gredana pakta hıçym nəkərene, lazımatja kizane ky bona Caponia kem nıne, cş ky bona Təvaqa Şewre, —çarkə dın nışan dıdə, wəkl alije təvgredanədə mə hər tıst sərgast nıne. Dısa əw jək we be gotıne dərheqa qıtanđəna həv hatınarja maşıne Cın-Rohlate, jek bş razıbuna Təvaqa Şewre nəbu, cəwa dərheq we jəkədə zı, wəkl wəklə Caponja sər rja maşıne Cın Rohlate beqəjdətı dkn. Əz edı dərheq we jəke xəbər nadım' wəkl parək əskərıje Caponia nav nəş gazetədə əşkərə əw fıkr dərbaz dkn, ky lazımə şər bkn mьqəbıl Təvaqa Şewre u nəhıja nezikı bəhre zəvt bkn, bş we əwana qajılbuna para dəne əskərıje dəst tıny, le hıkmata Caponıje dəwsa we wəkl alafdarə şər gazı bər qəjdətije bəke, ysa xyə xyəjl dke, gəvə has gılja nıne.

Fəhm krın cətn nıne, wəkl qəwəmandəne wa nkarın atmosferə begymanbune nəfılnıny. Həmln əmə zə vır şunda zı peşda bşny xyəjl krəna sıjasətja ədıajije u hər çurə əmə bçəwəmyən wəkl təvgredanədə mə u je Caponıje bkəvny nav qarə, cşmkl əm dıxəzın ky təvgredanədə han pak bkn. Le əw həmu nıne, je xyə dəst məđaje. Səba we zı bş

wərə təvəjl əmə hər məçala dş bıny wəkl wəlate mə zə qəwəmandəne nəşkevajı xyəjl bkn u fəzər bkn əw zə hıçyma xyəjl bkn. (Dəst lə həv xəstəna gymrəh).

Hun cəwa ky dıny nıny bş peşdacujına sıjasətja mə ədıajıje fəvəjl, hənə çergək qəwəmandənd xrab zı.

Əvə sıjasətja dərəkə Təvaqa Şewre.

Sıjasətja mə xəvata dərəkə zələlə. Əw sıjasətja xyəjl krəna ədıajije je u qəwat krəna krın—frotane je bş həmu wəlatara.

Təvaqa Şewre naxəzə ty sər kəstı hıçym bkə. Əm tərəfdare xyəjıkrəna ədıajıjenə u cəwa xyəjl

II. Bınynd buna malhəbuna çməətə sotsialistije u hal wəxtə hydyr

Əz dərbazi hal wəxtə Tıfaqa Şewre hyndyrđym. Dərəça hal wəxtə Tıfaqa Şewre hyndyrda, wəxtə ve həsavdarıle jumdə əjan dke bınynd bune hın dərəça malhəbuna çməətədə, hın dərəça kulturedə. Əw bınynd bun tənə bş bəreəvkəna qəwəte nıny. Əw bınynd bun bər bş cəvbu, bş we, wəkl gıyāstəna qədıml kəna nav təşkıldartıje wəlate Şewra sotsialistije, u bş kəkba gıyāstə sfəte wəlet. We wəxtədə Tıfaqa Şewre bş kəkba sfəle xyə gıyāst zı syty xyə şqıtanđ avıt kərase şunda maşıne, je çırrına ortə, zə wəlate agrarəje wəlgərıje wəlate Industrija je. Zə wəlate malhəbuna gyndıtije hırk xyəjıkar, əw bu kolektiv bş fıyrəndəna maşıne məzın, bu wəlate malhəbuna gyndıtije məzın. zə wəlate tarıje şunda maşıne u be kultırije vəgarıja, bş rast gotıne vədgərə bər bı kultıre u xyəndərtıje bş pərı dajına xyəndərxanıje bınynd, ortə u dərəçe əwln jek dıxəvıny bş zımanə, mləte Tıfaqa Şewre.

Əfırandəna Industrija təzə, İndustrija avtomabıla, nədərətə traktora, nədərətə xımlıje, ja cəkərnə matorre frında, cəkərnə kombaja, ja hələndəna polaje xalıb. ja sıntes kaucuke, ja cəkərnəna te be azote u nədərətə lazmatıje maşın. (Dəst lə həv xəstəne dres).

We wəxtədə hatın cəkərnı u xəvate bş həzərə gıgandə nədərətə təzə hş əylme texnikəje paşın. cebun, əzdha: ysa, zə wana cəwa Dıneprostrojə Magnitstroja. Kuznetskstroja, Celjabskro Bərbrik, Uralmaşstroja, Kırəmmaş

kar səkənlıne bona ədıajje. Le əm bşəka natırsın u həzərın, bş dərb çəbe dşny dərbe alafdarə şər. (Dəst lə xəv xəstəna gymrəh).

Kı ky ədıajije dıxəzə u dıxəvte bş xəvatkrəneva bş mərə be gredıne, əw hər gay dkarə ko məkə mə bəstıne. Le əwana, je ky we bçerçəbıny hıçym kın sər wəlate mə, we dərbe hıncırandəne bşılnıny, wəkl zə vır wa dş nəkə dəw ruje xyə xənzlırı bkn nav bostane Şewre. (Dəst lə həv xəstəna gymrəh).

Əvə sıjasətja mə dərəkə (Dəst lə həv xəstəna zəf gymrəh). Pərsə mə je, zə vır şunda zı, sıjasətja han bçəqdıny bş qəwətəkl gələk gymrəh u lə pəjhəv.

stro. Lə sər baza texnika (təzə təşkıldar bun bş həzərə idared kəvn.

Cə bun idare təzə, oçəqe nədərətə. hıme wan, Respublıke mlətıjeđə, lə qıyice Tıfaqa Şewre durda, lə Belorusıjae, lə Ukrayınaje lə Kavkazə mıfıre, lə Zakkavkazə, lə Astıja ortə, lə Qıjazaxıstane, lə Burıjato-Mıngolıjae, lə Tərkmenıstıane, lə Başıkrıjae, lə Uraltə, lə Sıbra rohlıat u roava u wəlate rohlıate dur. zə 200 həzəri zədə kolkoz təşkılbun, zə 5 həzərə zədə sovhoz, bş nəhıje xyə təzəva, bş nəytkə dərđajına xyə təzəba.

Lə çıje xalı cə bun bazarre təzə, bş hewıyrandəna pər mıxyl-qətl. Be həsav əva bun bazarə kəvny, cə bun cəle nədərətə.

Plana kombınata Uralo-Kuznesı hatıje avıtın, cıqlıje kəmbə gırr, kuznoskılje, bş madane Uraltə həşırrə təvajı. Bş ve kare dəvə wəkl mərv zə xəvnt dınyne rastıje həsavkə baza hələndəna polə təzə lə (cəlik) lə rohlıata dur.

Hatıje kşandən hıme baza nıte təzə lə cıjae Uraltə, alıje roava u mıfıre, lə marza Uraltə, lə Başıkrıjae u Qıjazaxıstane.

Aşələje, wəkl əw səlmıjane be həsav pər.jek hıkyımate dani nav təməmıja cəqlə malhəbuna çməəte jek ve həsavdarıja paşında dğhıznı 60 mlartı manatı, bıdılhəwa nəcun' zatı wana dəst pəkırije dşny bərə xyə (rəze xyə) Bş sərı wan dəst anına səlmıjane Tıfaqa Şewre zə dər hyndyrı hatı, je malhəbuna çməəte 1929 sale zə 29 mlərtə 1933 sale dğhıst 50 m lərt manatı, le həmə w

wəxtədə lə təməmıja wəlate kapitalısta, səlmıjane wanı zə dər hyndyrı hatı be həsav şunda cıje, kem bıje be nəvşandən.

Fəmbərtıje, wəkl təməmıja wan dəst anına u peşda cıjına gərək bşcuna, rastıje zı cun bərb kara qəwın kərnə Tıfaqa Şewre hyndyrda.

Cəwa karbu bçəwəymə əw gıhəstəne dəvđəvə nava 3-4 salada lə txube hıkyımatakə be həsav məzın, bş texnika xyə şunda maşın, bş kultıra xyə şunda maşın. Gələ əçev nıne əw. Əw dıvı əçev we wəxtə wəkl əva peşda cıjına bşcıja rıja kapitalıstıjeđə lə sər xyəlıja malhəbuna gyndıte hırk. Le lomazı əm əvə jeke nkarın əçev həsav kın, wəkl əm həsavkən lə çəm mə bınynd bun peşda cıje bş zərđajına cəkərnə sotsialistije (dəst lə həv xəstəny).

Zələlə wəkl əw həvraz hılkəşandəna qəwın karıbu alav bşda, pərlləmişbıja lə sər sərgənlıje cəkərnə baza sotsialızyme, lə sər mlion-mılon baza xəvata mərtıa, dəstırdajıntıje wa bazaje, jak həje sıstema malhəbuna sotsialıstıjeđə lə hımbərl sıstema malhəbuna kapitalıstıje u təkməltıje gyndıtije.

Lomazı əçev nıne, wəkl ve wəxtə həsavdarıje ekonomıka: Tıfaqa Şewre sotsialıstıje u kultıra we, dəstanın u bınynd buna we, we wəxtədə əzbər dşkr hılanına elemente kapitalıstıje u malhəbuna gyndıtıte hırk şunda dəđdan lə sər plana paşın. İsbatıje, wəkl gıranıja qıqlıje sıstema nədərətə sotsialıstıje, davezə 99 sələfl. le nav malhəbunədə wəkl əm bər cəv bınynd gəvəke candəna nan, əw dğhıze 84,5 dəhant sələfl le para gyndıje təkməle dkevə 15,5 dəhant sələfl. Wa zə dərte wəkl wəlate məda malhəbuna kapitalıstıje zatı hatıje hılanın, le dərəça malhəbuna gyndıtıje təkməle gyndda şunda pəkıjae bərbı (əbıje paşın).

Lenın wəxtə NEP kəvə ortə wa gotıbu wəkl wəlate məda həje 5 çurə mal həbune.

1) Mal həbuna kəvn, ja kalbavattıje (natural) ja 2-a malhəbuna dərđajına hırk (gəlnəja gyndıja nanfırcı). ja 3-a malhəbuna ərtı (kapitalizm), ja 4-a malhəbuna hıkyımate kapitalızmıje (konsesıja u je maşın), ja 5-a sotsializm.

Lenın terə dşdt wəkl nava van hər pənç çurə malhəbunədə axırıja təwrə paşın gərək çıbyğırə çurə malhəbuna sotsialıstıje.

(Dumaj ruje 4-a)

DAKLATĀ HĀV. STALIN HĀMÇĒVATA FĒRQE 17-A HĀMTĒVAQIJEDA

(Bnherē ruje ēwln u dyda)

Ve gave em karin beayn wēki ēw ēva hār penç çurre malhēbune, çure ēwln je dyda u je çare lar ēw orçe dērkētēne, çurre malhēbune sēsija çunda hatije dēfidan bār bē tēbije dyda, le çure malhēbune pença, çure malhēbuna sotsialistije, ējan dvē sarfeza zōrēnda, xūē-xūē hykymdare tēmamiya malhēbuna çmaōta sotsialistije qawata larē mēzēn nav

malhēbuna çmaōteda (dast lē hāv xēsēna dēre).

Ēvā bār çāv anln. Nav ve bār çōvaninedanē hīmdariya Tēfaça Şewre qawin dhyndyrrda qawata wē peşēn namēleda, hena dor çōrtēna kapitalistijeda.

Ēm dērbazi le nherandēna çēnjate konkret bēn, jek toqşmīş dēraça malhēbuñ u slasētja wēlate şewre dvēn.

I. Bēndbuna nēdārēte

Zē tēmamiya çqle malhēbuna çmaōte ēw çōka pōrtēr peşda çūje u fārēblje çēqle nēdārēte lē çēm mē. Ye hena hāsavdarijeda demāk 1930 saleda hēta lro peşdacujina nēdārēte lē çēm mē dyçara zēdē peşta çūje. Bōsa xēbēre 101,6 sālēt, le wēki em hēmberl nēdārēta bārī şērr bēkēn we çaxe çarçar zedēbijē bē dērdajin

u çlafēte xūē bōsa xēbēre 291,9 sālēt.

Ēva nişan dēdē wēki lē çēm mē wēlate mēda Industrijija mēzēn bē zōrp mēzēn peşda rē çōşijē bēlēnd bijē.

Mōfa zōrp peşda çujina Industrijiae bu ēw, wēki tēmamiya dērdajina malhēbuna çmaōteda dērdajina nēdārēte sarfeza hēmuja çūt. Aha navnişā lajiq.

Çlafēte çyanija nēdārēte nav tēmamiya dērdajina malhēbuna çmaōteda (Bē qimāte 1926-1927 sala)

	1913 s.	1929 s.	1930 s.	1931 s.	1932 s.	1933 s.
Nēdārēt	42,1	54,5	61,6	66,7	70,7	70,4
Malhēbuna gyndi	67,9	45,5	38,4	33,3	29,3	29,6
Tēmami	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Ēva nişan dēdē, wēki wēlate mē bē dēsturdajl u tēmami bu wēlate industrijiae. Dēraça Industrijiaeda, çije mēşur dgērē mēçale nēdārēte, u dērdajina haçeta

zedē buna wan zōrp dajina dērdajina nēdārēte.

Rēqōme ve hāsavdarija paşēn nişan dēdēn wēki wē çqll helane bēlēnd çōrtijē. Aha navnişā lajiq.

Çlafēte dy çēqle nēdārēta mēzēn dērdajina wan (Bē qimāte 1926-1927 sala)

	Tēmamiya dērdajina nēdārēte bē mlion manata				
	1929 s.	1930 s.	1931 s.	1932 s.	1933 s.
Tēmamiya Industria mēzēn	21,0	27,5	33,9	38,5	41,9
Zē wan dērdajina koma ēwln, mēçal u haçet	10,2	14,5	18,8	22,9	24,3
Xēlit kērnā koma dyda	10,8	13,0	15,1	16,5	17,1
Çyanija çlafēte wan bē sālēfa					
Mēçale koma ēwln u dērdajina haçeta	48,5	52,6	55,4	57,0	58,0
Xēlit kērnā koma dyda	51,5	47,4	44,6	43,0	42,0
Tēmami	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Hun çava dvēnēn wēki ēva nav nişā (tamē) motaçe çyrvēkēryne

nē. Bē teknikaji çahyl wēlate mē hēta lrozi, lē peşija nēdārēta weje pōre mōqiml. Ēw çōrēk lē çōr baza teknikaje tēşkil bē, nek tōne bē tēşkilariya xūē, nek tōne bē tēşkilariya tēmamiya çēqle nēdārēte, bē wanra tōvajl ja çqle nēdārēta svēk ja çōrtijate. Ja nēdārēta mēşa. Ēw çōrēk tēşkil kē tēmamiya çēqle tēranspōrte, tēş-

kilke tēmamiya çqle malhēbuna gynditije.

Le ēw çōrti karē miasōr bē tōne we wēxte, wēki xēlōqa malhēbuna çmaōte tēşkilidār, maşina çekēryn helane bēlēnd bēçōryn. Rēqōme hāsavdarija paşēn nişan dēdēn, wēki çlafēte tēmamiya nēdārēteda çekēryna maşina çije mēzēn dgērēn lē çēm mē. Aha navnişā lajiq (tamē).

Çyanija çlafēte çēqle nēdārēte başqō-başqō (Bē dērdajina tēmami, qimāt bē sālēfa)

	1913 s.	1929 s.	1932 s.	1933 s.
Nēdārēta kōmēre	2,9	2,1	1,7	2,0
Industria kōks	0,8	0,4	0,5	0,6
Nēdārēta dērdajina nēfte	1,9	1,8	1,5	1,4
Industria hazār krēn nēvt	2,3	2,5	2,9	2,6
Hēlanēne çōllke rēş		4,5	3,7	4,0
Nēdārēta çōllke rōng rōng		1,5	1,3	1,2
Nēdārēta maşine çekēryne	11,3	14,8	25,0	26,1
Ximija mōqiml	0,8	0,6	0,8	0,9
Çekēryne ēw pēmby	18,3	15,2	7,6	7,3
Çekēryna ēw hērtije	3,1	3,1	1,9	1,8

Ēva nişan dēdē wēki nēdārēta mē çōrbōst dvē bē çekēryna maşina, anaxdara tēşkilarije ja çekēryna maşina dēstē madanē bē tēmami. Tōne lazēmē we anax-

dare bē mōrlēfāt u raslonall bēdēn xōvate. Hāsavdarija paşēnda, zēdēbuna nēdārēte bē sektōra sotsialije nişan dēkē şkle tēmāşitije Aha navnişā lajiq (tamē).

Tēmamiya dērdajina nēdārēta mēzēn bē sektōre sotsialije (Bē mlion manata, bē qimāte 26-27 sala)

	1929 s.	1930 s.	1931 s.	1932 s.	1933 s.
Tāv hōrdy dērdajin	21025	27477	38903	38454	41966
1) Industria tōvajl	20878	27402	çav. tynē	38436	41940
a. Zē we nēdārēta hykymate	19143	24989	"	35587	38932
b. Nēdārēta kooperatīve	1748	2413	"	2849	3008
2) Nēdārēta arzī	193	75	"	28	28

Bē sālēfa

	100	100	100	100	100
Tāv hōrdy dērdajin	100	100	100	100	100
Tāv we nēdārēt zī	99,4	99,7	çav. tynē	99,93	99,33
a. Zē we nēdārēta hykymate	91,1	90,9	"	92,52	92,76
b. Nēdārēta kooperatīve	8,3	8,8	"	7,41	7,17
2) Nēdārēta arzītije	0,6	0,3	"	0,07	0,07

Ēva navnişā (tamē) nişan dēdē wēki nēdārēta elementē kapitalistije zati hatijē tōrk dajln, bē çūre malhēbuna sotsialistije, sistēma we ējan dē monopolē nēdārēta mē (dast lē hāv xēsēn).

Ēw dēst anine lērqā mē nēdārēteda, ve hena hāsavdaritije, dast anina larē firz çōrēk hāsavbō ēw mōnl, wēki ēwe pek anl vl wōdē-

jida hazār kēr lē hōzara mōrje tōzē, sōrkare nēdārēta hazār kēr, tōzē inçnere, teknike tōzē, hazār kēr bē hōzar-hōzara pōled çahēlō tōzē xōvat ker tēmamiya qata jek mahandēn teknika tōzē u peşda bēryñ nēdārēta mē sotsialistije. (Dumaji hōje)

Əm dxyəzən be şunda exystən zə xəvata poşte be dərketən

Nəhija Aqbarane, bə rajona kyrmança gynde Çamuşvana məzənda poşte hatije danin. Poşt nina, zylmə, xəta u bəla.

Cə sosrəti beal ve poştəda dçəwəmə.

Əm dəqəke vəgərən sər isbatja, sədre poşte Daniel Petrosjan nə kə tənə bujə barəkl ystije gynd u poştəda, bə wera təvaji səkəsz dəkə (behyrmat) nave poşte, zə rumət bexə gazet u zurnala, bə tərəkli sərə xyəe xyəli dəkə.

Kə əw lodər danija wedəre u izən dajə wə, wəkl 12 roza dərə poşte dədə, wəkl izən zəl dabən, gələ izən dajə zəl lodrəkl mina Daniel nina? Daniel Petrosjan, nə ky tənə gərə pajdarta gazeta «Rja Təza» xarənə, bə wera təvaji «əvi maqull» gazet lap zə rumət exystijə. Gazete pajdara dəwsa dar u sərgina dçəwəyina.

„Rja Təza“ u gyndi

Nəhija Əşərəke gynde Əşərəbate hənə gyndi ky bə «Rja Təza»-ra gredajinə. Məsələ, Çəloje Xələ, cəqas ky xyə məwə naxuyndija, le əw 3—4 mənə gazete dçəstine dədə kyre bre xyə kyr dxunə, Çəlo zəl gyhdari dədə. Ysa zəl Azate Çəmo isal se salə gazete dçəstinə u dxunə Həval ailje xyəndəna gazete gələk peşda cəja, bə gazet nkarə darbəz bka.

Lazymə gyndije majin zəl mina wan hərdy gyndija bə gazetəva bənə gredane.

ƏGİTE SƏNÇO

Bona cəndəna bhare hazər dçəbən

Nəhija Aqbarane gynde Kərəlxədə nhada te dityəne tçəvdərəke cəndəna bhare. Sədre kolxoza bə nave «Rja Təza» həvale Rəzgane Bədo u təmidare gynd həv. Əfoje Bəko bə dəsti brigade nəhije Rostəme Çəlo həsavə haçəte cəndənja bhare ja gynd hçədan (çot, manger, tapan, ərəbə, zigzag (tərməqə həsəni).

Wəxtə ve həsav dityəne kçəvş bu, wəkl haçəte gyndija zəl kəmə, əlamətli danə gyndija wəkl bona we jəke nhada dəst bə xəvate bçəkbən u tçəvdərəke xyə bblən.

Haçəte kolxoze zəl zəf kem bun, bona we jəke təşkiləre zərsən cun gynde Tanəgərməze, Haçibaqyrə bona dçəstanina haçəted lazəm (tapan, manger, zigzag u je majin). Bə we jəkeva əwana kemasja haçəta danə hlanine.

Xen zə we. wəkl xəvata kolxoze dha pak peşda hərə u plana cəndəna bhare bə təmami u wəxtədə bçəqədinən, qarar krən çotək

Əm vəgərən sər hur gija: bəsa xəbərə, əwa bu 2 mənə wəkl gyndije Pampe 1) Səfoje Təmo, Fətiye Usiv u 3 mənəje dçəne çəm Daniel xyə nvisinə pajcije gazeta „R. T“ bə 6 mənə, „Avangart“ bə 3 mənə, „Əskərə Sor“ bə 4 mənə: əwana həta lro gazet nəstəndəna, ysa zəl bnəllije gynde Çamuşvana məzən Çəwoje Əşe, Əjlbe Təmo u he 4 mənəje dçəne xyə nvisinə pajci, le əwa bu dy mənə gazet nəstəndəna. Xen zə we jəke gynde dora Çamuşvane 168 mənə xyə pajci nvisinə, le Daniel navnişə 61 mənəja şandija nəhlje.

Lazymə Daniel zə poşte be dərçəstəne, lazymə nəhlkom u nəhlçrakom xəvatçije ysa qəlb bçəbən dçəte məhkəmə, cəwa zərardar.

ƏT.

Plan bə şajə dçəqədinən

Nəhija Əşərəke, gynde Əşərəbate gyndi bə saz u sazbanda plana isalin qədandən. Plana a rityəna bhare hatəbu 36 hektar, je ky bə təmami qəbul bujə, ysa zəl gçəstije təzə bə 100% qədandən. Xəvat gymrəhə ailje tçəvdərək u hazərkrəna haçəte rənçbərjije zəl bona hazərbuna cəndəna bhare.

Gərək əm beşən, wəkl gynd bə sərkarja şewra gynd u bə koməkə komsomola xəvatçəke gymrəh gyndda peşda əba.

ƏÇ.

Gyndi xyəlijəva hatən gredane

Nəhija Şəurə Məntiqa Şawlikada 7 gynde kyrmança hənə. Gyndije wan gynda hatən 1932 salə kocər bun, həmə 1933-e salə, hykmat traktor şand nav wan gynda, ərd da rakyrəne həjan 700 hektar, u wana bə xyəlijəva greda. Məsələ, gynde Şawlikada traktor 65 hektar rakyr, janyqədə 40 hektar, Məhmudkəndədə 60 hektar, Çəlevanədə 60—70 hektar, gynde Aqajare 35 hektar, Qiqəçədə 170 hektar, Sərəşlijədə 35 hektar u je majin.

Bə we koməkədjineva gələk gyndije xəvatçə zə kocərjije hatən brine u bə xyəlijəva hatən gredane. Əv jək peşdacujinək məzənə nəhija Şəurədə. Qadyrə Məstafə

Nəhija Təline kolxoze peşda dçən

Kolxoza gynde Həkkə u Kələşbəge bə sərkarja ilyəqə komunista rozbrə məhkəmə dçən. Əwana bə dçəşqli dəst bə xəvata hazər krəna cəndəna ve bhare krəna. Əwana kçəvş krəna plana cəndəne bə təmami bçəqədinən.

Kolxoza gynde Həkkə bə sərkarja həvale Əfəndije Sləmanov rozbrə peşda dçəna ysa cəwa ky ilyəqə komunista dxyəzə.

Kolxoza gynde Kələşbəge zəl bə

Sosləçi tynnə

Nəhija Şəurə Məntiqa Şawlikada, gynde Qərəburənədə hənə 120 şagərt. Le nav wan şagərta koma sosləçije u dərbdarjije nəhatəne təşkil krəne. Dərəq şagərte sçəst ty xəvat naje krəne.

Le əm zanən bona peşdacujinə xyəndəna şagərta, məktəbada sosləçi u dərbdari, gələk qəwat dçəhlinən şagərta.

Lazymə dərşdare gynde Qərəburənə vi alida xəvat təşkil bçəbən, əw jək fərzə.

QƏLƏM ZANƏ.

Dxyəzən bə xyəlijəva bənə gredane

Nəhija Qəmərlijədə hənə 25 mənə kyrmança. Əwana sər cənd gynde əçəmə bəla bunə. Hale wan gyndija əwqas zəl pak nina, çmkl əwana bə xyəlijəva nəhatəne gredane. Nəha gyndije han dxyəzən gynde Jarmədə bə xyəlijəva bənə gredane u dəst bə xəvata rənçbərjije bçəbən. Nəha rəça gyndija əwa, ky Komisarjata Xyəlijə koməkə bədə wana, gli dçəhlişə Komisarjata Xyəlijə.

H. S.

Dərşdare ky şagərta dkytə

Nəhija Şəurə Məntiqa Şawlikada gynde Qərxməze dərşdar zara dkytə. Səwa we zəl şagərta zə dərşdar dçərsən u najən məktəbe: roze 4—5 zar zə dərşə şunda dminən Lazymə dərəça ronkaje dərşdare ysa gazi kə bər çavdarjije, xyəndəna zara dajinə sər dərəçəkl bəş.

HƏSƏNƏ BAEƏ

Kytebe dərşə lazymən

Xyəndəna bə zəmanə kyrmançə sala isalin nav xəvatçəke kyrmançə Tçəllisədə bə dərbdari peşda dçəçə.

Le peşdacujinə kemasikə məzən həjə: kytebe dərşə illahi je zymənə kyrmançə kəmən.

Fərz u lazymə nəşrətə Çymhyrjətə Filystəne dərşəq we jəke-da zanəbə u wəxtədə bədə vərəkçən kytebe dərşə.

Dərşdar Ç. ŞAWO

sərkarja Vəhan Mnasakanjan dısa sər dərəçəke qəwinə, əwana zəl dəst pe krəna hazərja xəvata cəndəna bhare, dçəwəstən pladə xyə bə zədəli bçəqədinən.

Le lazymə hərdy kolxoze mə həvra şərte sosləçije gredən dərşəq pak qədandəna cəndəna bhare dərşəq pak təzəkrəna haçəta, təmiz krəna toxtəm, xyəjikrəna nirkəşə, gələkə u xəvate majinda.

ƏF. RUSO.

Nəhija Təllisədə zərə kyrmança, kyrmançə naxuyən

Nəva Çymhyrjətə Gyrcəstanədə dçə nəhija Təllisədə 13 gynde kyrmança hənə. Nəva wan gyndada məktəb hatəne vəkərənə, le bə zmanə əçəmli. Zary zə zymən fəhm nəkən u zə we zəl dçəwəne nəva gələk cəwənya.

Əm sər we təxminənə, ky kçərbəna hənə bə çərəkəva nərastə. Lazymə wəxtəkl kçənda bə hazər krəna kadrəva Komisarjata Ronkaje Çmçəstə Gyrcəstəne nəva wan gyndada bədə vəkərənə məktəb bə zmanə kyrmançə, ysa cəwa nəva Tçəllisədə kçərijə.

BƏSLO

Texnikum dərşdare Tçəlli sərə gərək be gredan

Həv. həv. Bəxçəje Slo, Çəloje Şawo, Əjləze Sədo bə bazare Tçəllisədə dərşdarjije dçəkbən. Əwana kurse rəx texnikumə kyta krəna. Zə bo hazərbuna wana u peşdacujinə wana fərz u lazymə texnikum bə şagərte xyərə be gredan, koməkə bədə wana.

Əwa jəke həta nəha tynəbijə. Əm we netənə, ky wəxtəkl kçənda zə hərd ailja zəl xyəstən we həvə u zə we zəl karək məzən dçəkarə bçəhlizə wan dərşdare çəhlyə, je ky ve gəve bə mərđan dçəwəstən dçə dərəçə peşdacujinə kultura məlləte rçəçək.

Həmidə Dəwreş

Oytja nama

Bazare Tçəllisə həv. Bəxçəje Siora: Məqala tə bə nave „Lə bazare Tçəllisə qylyxdare dərbdar naje nəşrə. Təmərja xyəva naje fəhm krəne, xen zə we tənə nvisijə cka kizən qylyxdar cə rilyəndajine stərdija, dərşəq we jəkədə bə sər pərşə mə dısa name bçəşinə.

Bazare Tçəllisə həv. Wəzilə Məstora; məqala tə bə nave „Vəkərənə kurse lazymə“, naje nəşrə. Kurse bə zmanə kyrmançə bal wə həjə, dərşəq wəda bçəwəvisə.

Redaktore Çavdar Çərdəje Gəncə.